

31

ORDLISTE

VVM-REDEGØRELSE FOR DEN FASTE
FORBINDELSE OVER FEMERN BÆLT (KYST-KYST)

Femern
Sund ≈ Bælt

INDHOLD

31 ORDLISTE

1628

31 ORDLISTE

Ordlister	
Ord	Forklaring
Aerodynamisk støj	Støj skabt ved turbulent luftstrømning over en overflade/genstand.
AFDW	Ash Free Dryweight (Askefri tørvægt).
Afværgeforanstaltning	Tiltag der skal undgå eller mindske miljøpåvirkninger fra et projekt.
AIS	Automatic Identification System.
Arkæologisk interesseområde	Område hvor sandsynligheden for at gøre arkæologiske fund er forhøjet.
Baggrundskoncentration	Koncentrationen af et stof eller værdien af en indikator der svarer til ingen eller kun ubetydelige, menneskeskabte forandringer af uforstyrrede forhold i f.eks. havvand eller grundvand.
BALCOSIS	Baltic ALgae COmmunity AnalySis System er et klassificeringssystem for makrofyter (defineret som makroalger og blomsterplanter).
Barriereeffekter	Hvis noget forhindrer, at dyr eller mennesker kan komme frem, f.eks. hvis en motorvej krydser den tidligere rute.
Bathymetri	Dybdeforhold i f.eks. en sø eller hav, oftest en geometrisk repræsentation af bundniveauer.
Bentivore fugle	Fugle der lever af bentisk fauna.
Biodiversitet	Biologisk mangfoldighed i form af variationen i den levende natur.
Biogeografisk bestand (fugle)	En biogeografisk bestand defineres som en særskilt samling af individer, der ikke oplever en signifikant udvandring eller indvandring. Skøn på de europæiske fuglearters biogeografiske bestande publiceres af Birdlife International.
Bioturbation	Opblanding af sø- eller havbund som følge af dyrs aktivitet.
Bongonet	Stort tragtformet net der skubbes foran en båd og fanger fiskelarver, fiskeæg og andet større plankton.
Bundfauna/bentisk fauna	Dyr/organismer der lever/opholder sig i eller på havbunden.
BSG	Besonderes Schutzgebiet – en betegnelse for et område inden for det europæiske naturbeskyttelses-netværk Natura 2000.
Bundflora/bentisk flora	Alger og blomsterplanter der vokser på havbunden.
Centerlinje	En konstruktionslinje der ved et symmetrisk vejanlæg angiver anlæggets midte, svarende til midten af midterrabatten.
C-POD	Autonom marsvin-klikdetektor, der er fastgjort til enbøje. Pod'en registrerer marsvinenes kommunikationslyde, som består af højfrekvente kortvarige lyde (omkring 130 kHz).
Cut-and-cover tunnel	En tunnel der støbes på stedet i en tørlagt byggegrube.
d50	Middelkorndiameter.
Detritusædere	Dyr/organismer der lever af detritus (nedbrudt organisk materiale).
Dansk Indeks (DKI)	Faunaindeks for blødbundsfauna i havet, der bygger på bundfaunaens artssammensætning og tæthed i forhold til danske referencelister.
DVFI	Dansk Vandløbs Fauna Indeks – måles på en skala fra 1-7, hvor 7 er angiver et vandløb med den bedste tilstand.

Ordliste

Ord	Forklaring
DVR90	Dansk Vertikal Reference 1990 (højdesystem baseret på Kort & Matrikelstyrelsens seneste præcisionsnivelering).
ELBO-systemet	Tysk vurderingsværktøj til bedømmelse af biologisk kvalitet, baseret på forekomsten af makrofyter, udviklet til kystvande i Mecklenburg Vorpommern.
Elektromog	Påvirkninger fra elektromagnetiske felter.
Emission	Ved emission forstås udsendelse til atmosfæren af stoffer i fast, flydende eller gasformig tilstand.
ENFA	Ecological Niche Factor Analysis (en statistisk metode).
Epifauna	Dyrearter der sidder fast på et underlag af eksempelvis sten.
EQR	Environmental Quality Ratio (Økologisk kvalitetsratio).
EQS	Environmental Quality Standards (miljøkvalitetsgrænseværdier).
ETRS89	European Terrestrial Reference System 1989 (europæisk, geodætisk koordinatsystem).
EU-Fuglebeskyttelses-direktiv	Fuglebeskyttelsesdirektivet (Rådets direktiv nr. 79/409 af 2. april 1979, om beskyttelse af vilde fugle med senere ændringer) forpligter blandt andet medlemslandene til at udpege og sikre levesteder for fugle (fuglebeskyttelsesområder), der er truede, følsomme overfor ændringer af levesteder, sjældne eller på anden måde særligt opmærksomhedskrævende.
EU-Habitatdirektiv	Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer) forpligter EU's medlemsstater til at bevare naturtyper og arter, som er af betydning for EU gennem udpegning af særlige bevaringsområder, de såkaldte habitatområder.
EU-habitatområder	Et EU-habitatområde er ét af tre typer af internationale naturbeskyttelsesområder, der samlet betegnes Natura 2000. Natura 2000 omfatter: EU-fuglebeskyttelsesområder, EU-habitatområder samt Ramsar-områder.
Eutrofiering	Ved eutrofiering forstås i almindelighed stigninger i tilførsel af næringssalte, primært kvælstof og fosfor, til et givet vandområde.
"Filter-feeder"-indeks	Ændring i fødetilførslen til bundlevende dyr (filtratorer).
Filtratorer	Dyr der lever af at filtrere partikler, f.eks. plankton, ud af vandet. Blåmuslinger, søpunge og mange børsteorme i havet lever som filtratorer. De filtrerer store mængder vand for fint sediment samt plante- og dyreplankton, og vandet bliver derved mere klart.
Flokkulering	Proces hvormed fine partikler samles i større aggregerede partikler.
Forskydningsspænding	Forskydningskraft pr. arealenhed.
Forsinkelsesbassiner	Bassin hvor regnvand opsamles, inden det ledes kontrolleret ud i f.eks. et vandløb.
Forstrand	Den del af stranden som dagligt overskyles af havvand.
Forvridningstab	Samfundsøkonomisk begreb. Forvridningstab er et tillæg til investeringsomkostninger, som anvendes, når der er tale om en offentlig investering, der betales af skatteyderne.
Fouragere	At søge føde (dyr).
GAM	General Additive Model.
GD	Grab Dredger – grabgravemaskine.
Gel-elektroforese	Analysemetode der benyttes til at adskille molekyler fra hinanden, baseret på deres elektriske egenskaber, f.eks. deres størrelse og form.

Ordliste

Ord	Forklaring
GGB	Gebiet von gemeinschaftlicher Bedeutung – en betegnelse for et område med særlige beskyttelseinteresser (habitatområde) omfattet af habitatdirektivet.
GIS	Geographic Information System.
GPS	Global Positioning System.
Gravitations-fundament	Et fundament fremstillet i beton, stål eller en kombination heraf, som sænkes ned på havbunden, hvorefter det fyldes med sand eller andet materiale for at øge vægten og dermed stabiliteten.
Habitat	Et veldefineret levested for en levende organisme eller for et samfund af organismer.
HEAT	HEAT-metoden (HELCOM Eutrofiering Assessment Tool) vurderingsværktøj, der kombinerer effekterne af eutrofiering fra diffus næringssaltbelastning, spildevandsudledninger og andre punktkilder, til at beskrive tilstanden af et havområde.
Holocæn	Geologisk betegnelse for det 11.500 år lange tidsrum i Kvartær, der strækker sig fra sidste istids afslutning til nutid.
Hverdagsdøgntrafik (forkortes HDT)	Det antal køretøjer der kører på en vejstrækning i begge kørselsretninger på et hverdagsdøgn. Beregnes som et gennemsnit af trafikken på alle hverdage uden for sommermånederne juni, juli og august.
In situ sikring	Sikring af genstand(e) på deres lokalitet.
Infauna	Dyrearter som lever nedgravet i havbunden.
Kildeplads	Område, hvor der indvindes grundvand til efterfølgende behandling til drikkevand.
KI	Konfidensinterval.
Kolloid opløsning	Blanding som består af meget små partikler af et stof, der er fordelt så fint og jævnt i et andet stof, fx en væske, at blandingen forekommer fuldstændig ensartet.
Komprimatorbil	Lastbil til afhentning af dagrenovation og dagrenovations-lignende erhvervsaffald. Lastbilen har en containerbeholder på ladet, hvor affaldssække og affaldbeholdere kan tømmes i og affaldet komprimeres derefter ved hjælp af et stempel i containeren.
Kurveradius	Radius på kurve. Jo mindre kurveradius, des skarpere er kurven.
Kvælstofdeposition	Afsætningen af atmosfærisk kvælstof (kvælstof-nedfald).
Lavbundsområde	Et lavere liggende område som ofte er præget af høj grundvandsstand.
LBP	Landschaftspflegerischer Begleitplan (tysk dokument der redegør for en projektplan for bevarelse af landskabet gennem eksempelvis afværge- og kompensationsforanstaltninger).
Ledelinjer	Elementer i landskabet som dyr anvender til at orientere sig efter.
MarBIT	Et tysk udviklet vurderingssystem til at rangordne den biologiske kvalitet af makro fauna samfund i den tyske del af Østersøen.
Mesocosmos	Et mesocosmos er et eksperimentelt værktøj, hvor en lille del af et økosystem sættes op under kontrollerede forhold i et laboratorium.
Miljøfremmede stoffer	Betegnelse for forskellige stoffer der er fundet i miljøet på steder og/eller i koncentrationer, som ikke forekommer naturligt.
Monopæl	Et fundament bestående af et langt stålrør, 3 - 4 m i diameter, som placeres 10 - 25 m nede i havbunden. Røret kan enten hamres ned i havbunden, eller det kan installeres i et boret hul.

Ordliste

Ord	Forklaring
MSY	Maximal Sustainable Yield – maksimalt bæredygtigt udbytte.
Multibeam echosounder	Akustiske undersøgelsesinstrument der ved hjælp af ultralyd anvendes til kortlægning og undersøgelse af havbunden.
Nacelle	Kasse eller hus som indeholder generator, gearkasse og andet teknisk udstyr.
Natura 2000	Habitatområder og fuglebeskyttelsesområder udpeget på grundlag af EU's naturdirektiver, som tilsammen udgør et økologisk netværk af beskyttede områder i hele EU.
NOVANA	Det Nationale program for Overvågning af Vandmiljøet og Naturen.
Paravanedykning	Ved paravanedykning trækkes dykkeren efter en båd med en hastighed af 1 - 2 knob. Ved dykningerne er det bl.a. muligt at registrere overordnede vegetationsforhold, dominerende dyr samt at registrere substrat- og dybdeforhold.
PE	Person ækvivalent. Enhed til fastlæggelse af omfanget af en samlet spildevandsudledning.
Pelagisk	Pelagisk flora og fauna er planter og dyr der lever frit i vandmassen.
Percentil	Datainterval hvori en given procentdel af observationerne ligger indenfor. 50 pct. percentilen angiver f.eks., at halvdelen af observationerne ligger indenfor det angivne interval.
Piscivore arter	Dyr som lever af fisk.
Polyaromatiske hydrocarboner (PAH'er)	Dækker over en gruppe af kemiske stoffer, som dannes ved nedbrydning af organisk stof, ofte er svært nedbrydelige og kan være sundhedsskadelige.
Polychlorede biphenyler (PCB'er)	Dækker over en gruppe af kemiske stoffer, som frem til et forbud i 1977 blev hyppigt brugt som blødgørere i bygge- og elektronikindustrien. Stofferne er svært nedbrydelige, bioakkumulerende og er stærkt miljø- og sundhedsskadelige.
PTS	Permanent Threshold Shift - permanent skift i høretærskel.
Radiokæder	En kæde af kombinerede modtage- og sendestationer, som tilsammen overfører et bundt trafikkanaler mellem kældens ender.
Radiopejleanlæg	Radionavigationssystem.
Receptor	Modtager, f.eks. dyrearter, økosystem og område (kyst, havbund).
Recipient	Modtager. Anvendes om vandløb, søer, kystvand og kloaksystemer, som modtager vand.
Regnvandsbassin	Bassin hvori vejvand opsamles, inden det ledes videre til en recipient (jf. ovenfor).
Reversible vognbaner	Vognbaner hvor kørselsretningen kan vendes.
Rhizom	Jordstængel hos bl.a. ålegræs.
Rigkær	Rigkær er en naturtype, der findes i moser og enge med vandmættet jordbund med mere eller mindre kalkholdigt grundvand.
Risikoacceptkriterier	Kriterier der angiver den maksimalt tilladte hyppighed af hændelse, som kan forårsage en given skade på miljøet.
Ruderat	Et ruderat er et område, som er præget af tidligere menneskelig udnyttelse. Ofte er jorden stenet, sammenkørt og rig på kvælstof.

Ordliste

Ord	Forklaring
Rødliste	Den danske Rødliste er fortegnelsen over de danske plante- og dyrearter, hvor risikoen for at uddø er blevet vurderet efter retningslinjer udarbejdet af den internationale naturbeskyttelsesorganisation (IUCN).
Saltspringlag	Skilleflade i vandsøjle betinget af saltholdighedsændringer.
SAVE-værdi	En værdi der udtrykker, hvor bevaringsværdig en bygning er.
SCI	Site of Community Importance – en betegnelse for et område med særlige beskyttelseinteresser (habitatområde) omfattet af habitatdirektivet.
Screening	Systematisk gennemgang af en række komponenter (f.eks. fuglearter) for at lave en udvælgelse eller en forudgående vurdering.
Sediment	Fællesbetegnelse for det materiale (sand, mudder mv.), som f.eks. havbunden består af.
SEL	Sound exposure level – modtaget lyd-energi over en given tidsperiode.
Sideanlæg	Anlæg langs motorvej/motortrafikvej med rasteplads og evt. tankfaciliteter.
Side-scan sonar	Akustisk undersøgelsesinstrument der ved hjælp af ultralyd anvendes til kortlægning og undersøgelse af havbunden.
Singels	Blanding af mellemstore sten.
Snurrevod	Et snurrevod består af et antal tov, der udlægges i en halvcirkel med net under. Når tovene trækkes ind, samler tovene nettet omkring og under fiskene, som dermed går i voddet, når det nærmer sig skibet.
SPA	Special Protection Area – en betegnelse for et område med særlige beskyttelsesinteresser for fugle (fuglebeskyttelsesområde).
SPL	Sound pressure level – lydtryk ved en given afstand.
Spunse	At nedhamre en spunsvæg bestående af spunsjern ved hjælp af en mekanisk hammer.
Spredningskorridor	Forbindelser i landskabet der gør det muligt for en population at spredes fra et levested til et andet.
Substrattyper	Bundtyper eller underlagstyper.
Suspenderet materiale	Partikler (ler, silt og sand), der befinder sig svævende i vand.
Terrestrisk	Landlevende/landbaseret.
Tracé	Vejens tredimensionale forløb. En kombination af vejens linjeføring og længdeprofil.
Trafikledelse	Styring af trafikken ved brug af trafikreguleringssystemer og trafikinformationssystemer. Trafikreguleringssystemer omfatter f.eks. hastighedsregulering, køvarsling og vognbanestyling. Trafikinformationssystemer omfatter løbende information til trafikanterne om trafiktilstande, rejsetider mv.
Transekt	Defineret linje til optælling af bestande af dyr eller andre kvantitative undersøgelser.
TSHD	Trailing Suction Hopper Dredger – Slæbe-suge uddybningsfartøj.
TTS	Temporary Threshold Shift – midlertidig skift i høretærskel.
Turbiditet	Vandets uklarhed forårsaget af indholdet af svævestoffer.
UTM32N	Universal Transverse Mercator (UTM)-koordinatsystemet. Danmark er dækket af zone 32 og 33.
UVS	Umweltverträglichkeitsstudie (den tyske VVM-redegørelse).

Ordliste

Ord	Forklaring
VKK	Vandkvalitetskriterier.
VOC	Flygtige organiske forbindelser.
VTS	Vessel Traffic Service.
WGS84	World Geodetic System (internationalt, geodætisk koordinatsystem).
Årsdøgntrafik (forkortes ÅDT)	Det antal køretøjer der kører på en vejstrækning i begge kørselsretninger pr. døgn. Beregnes som et gennemsnit af alle årets dage.